

ABECEDNI KROG

Kratek opis učila in načina uporabe (postopek dela, navodila):

Krog je razdeljen na 25 polj in v vsakem je zapisana ena črka slovenske abecede. Na eni strani so zapisane velike, na drugi pa male tiskane črke. Zraven imamo v vreči še ščipalke, na katerih so sličice, ki predstavljajo različna bitja/stvari/pojme (samostalniške besede). Material lahko uporabljamo na več načinov. Prva možnost je, da otrok iz vreče vleče ščipalke s sličicami, prepozna kaj je na sliki, na glas pove besedo in tako določi prvi glas v besedi. Nato na abecednem krogu poišče grafem, ki ustreza prepoznanimu glasu in ščipalko s sličico pripne na polje v krogu, kjer je zapisan ustrezen grafem. Druga možnost je, da nalogo ponovimo, vendar učenci sličice razvrščajo glede na zadnji glas v besedi.

Učencu najprej ponudimo manjše število ščipalk, potem pa lahko zahtevnost postopoma povečujemo tako, da povečujemo število ščipalk.

Delo lahko poteka ena na ena, lahko je delo učenca individualno, če pa izdelamo več enakih materialov je delo lahko tudi skupinsko (Učitelj reče: Na ustrezno mesto pripnite sličico, ki se začne na glas r; razvrstite ščipalke glede na zadnji glas v besedi...).

Druge možnosti:

- Določanje **prve in zadnje črke** - navodila so enaka kot pri prvotni nalogi, le da učenci namesto prvega/zadnjega glasu določajo prvo/zadnjo črko pri zapisu besede.
- Učenec poišče **srednji glas** v besedi in ščipalko razvrsti na krog, glede na srednji glas.

- Učenci po pomenu smiselno **vstavljajo sličice v besedilo**:
 - Učitelj pripravi besedilo z manjkajočimi besedami. Zraven dobi učenec še določeno število ščipalk s sličicami, ki ustrezno dopolnjujejo besedilo. Učenec prebere besedilo in na podlagi pomena sklepa, izbere ustrezno sličico, jo odlepi s ščipalke in nalepi na ustrezno mesto v besedilo.
 - Učenec začne s manjšim številom manjkajočih besed, postopoma lahko povečujemo zahtevnost tako, da povečamo število manjkajočih besed.
 - Zahtevnost lahko povečamo tudi tako, da zraven dodamo še nekaj sličic, ki se jih ne da umestiti v besedilu (so odveč).
 - Nadgranja: Ko učenec pravilno razvrsti sličice, potem te odstrani in na črto zapiše ustrezno besedo, ki jo sličica predstavlja.
 - Sprva je lahko besedilo zapisano z velikimi tiskanimi črkami, ko pa učenci poznajo že male tiskane črke, je tudi besedilo zapisano z malimi tiskanimi črkami.

Primer:

Zjutraj se je Miha zbudil, ko je bila _____ 8. Ker je njegova mama bolna, ga je prosila, naj gre namesto nje v trgovino. Miha se je oblekel, okoli vratu pa si je nadel še _____. Mama je pobrskala po denarnici in mu dala še _____, potem pa se je Miha odpravil proti trgovini. Ker ima zelo rad sadje, je kupil jabolka, mandarine in _____. Ko je prišel domov, si je zaželel kosmičev. Mama mu jih je pripravila, ko pa je odprla hladilnik je opazila, da je Miha pozabil kupiti _____, zato je zajtrkoval samo jabolko.

- Učenec iz izbranih sličic **sestavi zgodbo**:
 - Učenec iz vrečke izžreba določeno število ščipalk (odvisno od starosti - zahtevnosti naloge), jih najprej razvrsti na krog po enem izmed kriterijev (prvi/zadnji/srednji glas, prva/zadnja črka), nato pa na podlagi sličic na ščipalkah sestavi smiselno zgodbo.
 - Mlajši učenci povedo zgodbo ustno, starejši pa jo zapišejo.
 - Mlajši učenci lahko tudi za vsako besedo tvorijo smiselno poved.
- **Tekmovanje** v razvrščanju ščipalk po določenem kriteriju:
 - Dva učenca tekmujeta med seboj. Na mizo jima pripravimo 25 ščipalk s sličicami, vsak pa ima pred sabo svoj abecedni krog. Vsak mora na svoj krog pravilno razvrstiti čim več ščipalk, pri tem ima lahko v roki naenkrat samo eno ščipalko (tisto, ki jo razvršča), ko jo pripne na krog, lahko s kupa na mizi izbere drugo ščipalko. Ko zmanjka ščipalk, je igra končana. Učitelj na koncu preveri, če sta pravilno razvrstila ščipalke s sličicami na krog, v primeru napačne razvrstitve tisto ščipalko odstrani s kroga, pravilne pa pusti na mestu. Na koncu vsak učenec prešteje, koliko ščipalk ima na svojem krogu, zmaga tisti, ki ima na svojem krogu večje število pravilno razvrščenih ščipalk.

- **Naštevanje različnih besed**, ki se začnejo na isto črko.
 - Učenec iz vrečke izvleče eno ščipalko, jo glede na prvi glas/črko umesti na ustrezno mesto na abecednem krogu in na isti glas poskuša naštetih še čim več besed.
 - Starejši učenci morajo za vsako besedno vrsto poiskati besedo, ki se začne na določen glas in jo vpisati v tabelo.

Primer:

ČRKA	SAMOSTALNIK			GLAGOL	PRIDEVNIK
	BITJE	STVAR	POJEM		
P	pes	pismo	ponos	peti	počasen
...					

Starost oz. razred: 3. razred NIS

Učna vsebina/ področje: fonološko zavedanje v povezavi z zapisom simbola za glas/grafema (male in velike tiskane črke)

Učni cilji:

- Poslušajo in razumejo posamezne besede; v besedah prepoznavajo in ponavljajo začetni/ končni glas ter navajajo besede na isti začetni/ končni glas (ob lažjih primerih) ter glasove in njihovo zaporedje.
- Pri glasnem branju povedi/ /kratkim besedil ob učiteljevem zgledu vadijo knjižno branje črk.
- Povežejo ustrezen zapis grafema s slišanim glasom.

Druge spretnosti, ki jih učenci ob uporabi učila urijo, razvijajo:

- fina motorika
- koordinacija oko-roka
- vidno razločevanje

Opombe:

Povratne informacije po predstavitvi, preizkušanju učila:

Ime in priimek študentov: Staša Kukovec, Sabina Požun, Natalija Seljak, Rebeka Šnofl

Priloga: BESEDE (SLIČICE) NA ŠČIPALKAH:

	PRVI GLAS	ZADNJI GLAS
A	avto	banana
	ananas	cesta
	angel	flavta
B	banana	
	boben	
	bober	
C	copat	lonec
	cesta	gasilec
	cvetača	
Č	češnja	ključ
	čevelj	luč
	čebela	izvijač
D	drevo	med
	dežnik	grad
	denar	sladoled
E	elektrika	sonce
	ena	korenje
	Evropa	
F	frača	graf
	fazan	
	flavta	
G	goba	
	grad	
	gasilec	
H	hruška	kruh
	helikopter	
	harmonika	
I	izvijač	sani
	iglu	kombi
	injekcija	oči
J	jabolko	noj
	jež	
	jezik	
K	ključ	oblak
	kokoš	rak
	korenje	vlak

L	limona	angel
	lev	
	list	
M	mleko	kilogram
	miš	objem
	mavrica	sedem (7)
N	nož	slon
	noj	jelen
	nogavica	petelin
O	oblak	mleko
	okno	pismo
	očala	
P	pes	klop
	pismo	rep
	potica	mikroskop
R	rokavica	šotor
	rak	tiger
	riba	traktor
S	sladoled	ananas
	sonce	pes
	slon	Kaktus
Š	škarje	kokoš
	šotor	miš
	šal	
T	tiger	list
	traktor	podplat
	telefon	pirat
U	ura	iglu
	učitelj	kenguru
	uho	
V	vlak	
	vedro	
	vijak	
Z	zebra	
	zelje	
	zemlja	
Ž	žaba	jež
	žoga	Nož
	žirafa	mrož